

COMUNICAT DE PRESĂ

Modul de aplicare a OUG 130/2020 și legislație secundară Propuneri privind îmbunătățirea stabilității și predictibilității aplicării

AMCOR (Asociația Consultanților în Management din România) a transmis pe data de 29.10.2020 către Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, către Ministerul Fondurilor Europene și către Cancelaria Prim-Ministrului României adresa nr. 137/29.10.2020 referitoare la modul de aplicare a OUG 130/2020 și care conține propuneri de măsuri pentru a îmbunătăți stabilitatea și predictibilitatea aplicării.

OUG 130/2020 a fost privită de mediul de afaceri încă de la început ca o măsură pe cât de potrivită, pe atât de populară, concretizată în zona privată prin crearea unor scenarii de business, bugete de investiții, testări ale ideilor, solicitări și analize comparative de oferte, consultări cu specialiști, schițe și planuri pentru viitoare facilități de producție, previziuni de venituri și costuri, căutări pentru surse de capital etc.

Pentru ca toate acestea să funcționeze așa cum trebuie una dintre condițiile esențiale este *predictibilitatea*. Iar participantul cu greutatea cea mai mare în construirea predictibilității este *legiitorul*, care, în cazul OUG 130/2020, a ales să construiască *predictibilitatea legislativă* pe următoarea infrastructură (în rezumat):

- ❖ Apariția și intrarea în vigoare a ordonanței nu a fost însoțită într-un termen rezonabil de proceduri detaliate privind regulile de detaliu și conținutul propunerilor de investiții pe care IMM-urile sunt dornice să le facă. Primele versiuni au apărut la mai bine de o lună după publicarea OUG 130/2020 fără să detalieze structura și conținutul unei propuneri de proiect;
- ❖ Versiunile finale, aplicabile, ale procedurilor de detaliu au fost publicate cu cca. 3 zile înaintea deschiderii sesiunilor de finanțare (măsurile 1 și 2), după mai bine de 2 luni de așteptare febrilă din partea IMM-urilor;
- ❖ În cazul măsurii 3, grila inițială de punctaj a suferit deja o modificare, o a doua fiind adoptată de Camera Deputaților printr-o lege aflată, în prezent, în proces de promulgare. Trei luni de planuri pe care IMM-urile le-au construit ținând cont de un prim și al doilea set de criterii de selecție care trebuie acum reluate odată cu cel de-al treilea set de criterii;
- ❖ Aparițiile publice ale oficialilor implicați în punerea în operă a prevederilor ordonanței au oferit informații contradictorii asupra datelor și condițiilor de deschidere a sesiunilor de proiecte, timp în care întrebarea întreprinzătorilor era: *voi avea timp să-mi pregătesc cum trebuie propunerea de proiect, în așa fel încât să am șanse cât mai mari?*
- ❖ Structura aplicației informatice de transmitere a proiectelor a devenit cunoscută potențialilor beneficiari cu puțin timp înainte de deschiderea efectivă a depunerilor și a fost greu de asimilat, testat și exersat în timpul oferit de autorități, în condițiile în care unicul criteriu de selecție în cazul măsurilor 1 și 2 (primul venit, primul servit) testează exclusiv rapiditatea celui care depune proiectul, și nimic altceva. Aceeași rapiditate va fi, conform actualei propuneri, criteriu de departajare în cazul măsurii 3. Este dificil de înțeles procesul prin care cel mai rapid deponent a fost asimilat, în viziunea legiitorului, celui mai eficient investitor și contribuabil;
- ❖ Ordonanța de modificare a OUG 130/2020 a introdus prevederi care au luat prin surprindere majoritatea părților din sfera viitorilor beneficiari, care nu au fost făcute publice în prealabil, nu au fost supuse procesului de transparență legislativă, și care nu au girul consultativ al tuturor părților afectate. Unicul lucru predictibil într-o astfel de situație nu este altceva decât surpriza perpetuă; nu ar trebui uitat că nu doar libera competiție este importantă, ci și transparența decizională și predictibilitatea legislativă;
- ❖ Actuala grilă de punctaj a proiectelor include indicatori economici (ex. *RIR - rata internă de rentabilitate*) al căror scop este să conducă la comparabilitatea proiectelor și la posibilitatea selecției lor eficiente. Cu toate acestea, legiitorul nu consideră util să comunice din timp IMM-urilor metoda de calcul a RIR, iar accesul în modulul specific al sistemului informatic de depunere nu este (încă) permis. În situația în care potențialii beneficiari vor cunoaște detaliile calculului indicatorului pe parcursul procesului de depunere a proiectului, este greu de crezut că valorile indicatorului vor face proiectele comparabile în termeni de performanță viitoare. Iar, în cazul proiectelor pentru investiții, performanța viitoare este cea care interesează cel mai mult atât statul (în termeni macroeconomici și fiscali), cât și beneficiarul finanțării în sine;

- ❖ De asemenea, membrii AMCOR au întâmpinat, cu surprindere, erori repetate ale sistemului informatic pe tot parcursul depunerii. Spre exemplu, încărcarea documentelor semnate electronic corespunzător a fost urmată, în multe cazuri, de refuzarea acestora de către aplicație, după un timp de așteptare care nu a făcut decât să mărească considerabil timpul de depunere, îndepărtând astfel în mod nejustificat potențialul beneficiar de șansa sa de a obține finanțare;
- ❖ Numărul mare de proiecte încărcate în primele minute, coroborat cu informațiile conform cărora au existat companii care au apelat la principii cu totul străine concurenței loiale (utilizarea aplicațiilor informatice de tip „robot” la încărcarea proiectelor M2 granturi capital de lucru) poate naște suspiciunea că epuizarea bugetului alocat inițial într-un timp atât de scurt (sub 10 minute) s-a făcut în defavoarea majorității participanților la schema de ajutor de stat, întrucât timpul mediu de depunere „manuală” a unei cereri de finanțare este incomparabil mai mare decât cel de depunere „automatizată”. Este încă un motiv pentru care vă solicităm cu insistență renunțarea la criteriul de departajare „ordinea depunerii” în cazul măsurii 3 și înlocuirea acestuia cu un criteriu calitativ.

Acestea ar fi principalele aspecte care marchează parcursul public al OUG 130/2020, sentimentul general care însoțește acest parcurs fiind acela de *impredictibilitate accelerată*. Această nesiguranță însoțește zi de zi planurile fiecăruia dintre potențialii beneficiari ai ajutorului pentru investiții, așa cum a însoțit planurile și proiectele celor mai bine de 50.000 de IMM-uri care au ales să și le realizeze prin intermediul măsurilor pentru capital de lucru. Predictibilitatea este unul dintre ingredientele cele mai dorite de antreprenori, în contradicție cu infrastructura rezumată mai sus. Decizia rațională și informată a antreprenorului este greu posibilă în lipsa predictibilității. Mediul economic își diminuează performanța în lipsa acesteia, într-o perioadă în care restabilirea performanței este cheia supraviețuirii business-ului multor firme. Pentru ce ajutor de stat, în lipsa performanței economice viitoare?

Măsuri propuse:

1. Deschiderea sesiunii de finanțare prin măsura 3, singura rămasă la dispoziția IMM-urilor, să urmeze finalizării normale a procesului legislativ aflat în curs, și nu să o preceadă. AMCOR solicită eliminarea incertitudinii privind setul de criterii de punctaj care va fi utilizat pentru ordonarea proiectelor în procesul de selecție prin acceptarea deciziei Parlamentului de a modifica setul de criterii propus de OUG 130/2020. Legea de aprobare și modificare a ordonanței a fost votată de Camera Deputaților și este în proces legislativ;
2. Modificarea criteriilor de departajare a proiectelor cu punctaje egale, cu eliminarea criteriului privind ordinea depunerii proiectelor. Proiectul de procedură de aplicare aflat în prezent în spațiul public prevede că, la punctaje egale, *departajarea se va face în funcție de (1) procentul cofinanțării, (2) valoarea cifrei de afaceri și (3) ordinea înscrierii în aplicație*. AMCOR solicită eliminarea celui de-al treilea criteriu ca fiind irelevant scopului urmărit de măsură și fără nici o legătură cu performanța viitoare a întreprinderii aplicante. AMCOR solicită, de asemenea, schimbarea celui de-al doilea criteriu cu un altul legat de performanța economică istorică a întreprinderii (ex. rata profitului din exploatare în 2019) și nu de dimensiunea acesteia (volumul cifrei de afaceri fiind un indicator cantitativ, nu calitativ). Chiar dacă putem deduce de aici intenția statului de a favoriza IMM-uri a căror contribuție fiscală este mai ridicată (impozitul pe cifra de afaceri), efectul pandemiei asupra mediului economic, anume scăderea vânzărilor cu mai mult de 20% face, pentru majoritatea întreprinderilor aplicante, irelevantă comparația cifrei de afaceri a anului 2019 (cea care departajează, obținută în condiții economice normale) cu cifra de afaceri a anului 2020 (mai mică și în scădere accelerată, din cauza căreia solicită ajutor de stat prin măsurile pentru capital de lucru și investiții). În cazul primului criteriu, AMCOR solicită detalierea conținutului termenului “cofinanțare”;
3. Deschiderea accesului în aplicație cu posibilitatea creării ciornelor de proiect înainte de începerea efectivă a depunerii. Fiind o măsură al cărei scop este mai degrabă refacerea, sau chiar creșterea, performanței economice a IMM-urilor, AMCOR solicită să li se permită potențialilor aplicanți pregătirea temeinică a propunerilor de investiții. Astfel, pe lângă publicarea din timp a listelor complete de documente necesare pentru depunere, a modului de calcul, a input-urilor complete și a machetelor/modelelor financiare necesare calculului oricăror indicatori bazați pe previziuni economice, AMCOR solicită crearea posibilității de acces din timp în toate modulele destinate depunerii, pentru familiarizarea aplicanților cu conținutul și cu modul de funcționare al acestora. Depunerea acestui tip de proiecte trebuie să evite orice componentă legată de viteza de lucru a celui care depune, excluzând tentația de a automatiza procesul, transformându-l dintr-unul calitativ într-unul cantitativ.